Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Gemeente Emmen

Aan de raad van de gemeente Emmen

team
Beleid en ontwikkeling sociaal domein

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door
173098-203	173098-2023	1	A. Zuidema
datum	**telefoon**	**fax**	**e-mail**
13 juni 2023	14 0591		gemeente@emmen.nl

onderwerp
Uitvoering RMC en leerplicht schooljaar 2021-2022

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u ter informatie het jaarverslag van Leerplicht en RMC (regionale Meld- en Coördinatiefunctie voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten tot 23 jaar) in de vorm van een factsheet aan. In de factsheet worden de resultaten over de uitvoering van de leerplicht- en RMC-taak door Menso over het schooljaar 2021-2022 weergegeven. Menso voert de RMC-taak ook uit voor de gemeentes Borger-Odoorn en Coevorden. In de opzet van het verslag is de nadruk gelegd op toegankelijkheid en leesbaarheid.

Op grond van de Leerplichtwet brengen wij aan u verslag uit over het beleid en de resultaten. Hoewel een jaarverslag op grond van de RMC-regelgeving niet verplicht is, zijn ook de resultaten van de RMC-functie voor jongeren tot 23 jaar onderdeel van het verslag. Leerplicht, RMC en de Participatiewet worden door Menso in samenhang opgepakt, zodat er een preventieve en sluitende aanpak kan worden gerealiseerd voor jongeren tot 27 jaar. Hiermee loopt Menso vooruit op de aangekondigde wetswijziging.

Het kabinet heeft aangegeven meer te willen investeren om schooluitval tegen te gaan door de RMC-aanpak uit te breiden tot de leeftijd tot 27 jaar. Door deze uitbreiding ontstaat een doorlopende begeleidingslijn en blijven jongeren van 23-27 jaar die geen opleiding volgen of werk hebben in beeld. Deze wetswijziging moet ingaan vanaf 2024 of 2025.

Leerplicht en RMC kennen wel hun eigen aandachtsgebied, namelijk:

- De uitvoering van de leerplicht en daarmee het verslag over leerplicht gaat over de gemeente Emmen.
- Het verslag over de RMC-functie betreft de regio Zuidoost-Drenthe: Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen. Hiervoor is Emmen de contactgemeente. Het betreft de activiteiten om voortijdig schoolverlaten (VSV) tegen te gaan en/of jongeren terug te leiden naar school en werk.

De factsheet bevat een overzicht van de cijfers van onder andere schoolverzuim, vrijstelling van de leerplicht, de ontwikkeling van het percentage voortijdig schoolverlaters (VSV-ers) in de regio en de effecten van interventies na verzuimmeldingen en/of voortijdige schooluitval. Wat opvalt is dat het VSV-percentage opnieuw is gestegen. Minder jongeren kiezen ervoor om een opleiding met diploma af te ronden. De belangrijkste redenen worden in de factsheet genoemd. Dit is een landelijke trend.

De minister van onderwijs komt na de zomer van 2023 met een aanvalsplan om het aantal voortijdige schoolverlaters in het middelbaar onderwijs terug te dringen. Hiermee wordt ook ingezet op de aanpak van structurele oorzaken door bijvoorbeeld soepele doorstroom bij verkeerde opleidingskeuze, betere begeleiding en meer onderwijsruimte voor studenten die eigenlijk liever werken dan op school zitten. Streven is onder andere gelijke kansen voor alle studenten om vaardigheden en potentie ten volle ontplooien. We verwachten hier na de zomer nader over geïnformeerd te worden.

In deze omgeving zien we vooral veel jongeren die aan het werk zijn of zelfstandig ondernemer zijn (in de leeftijdsgroep van 23 – 27 jaar). Bij duurzame participatie is dit op zich geen probleem. Wel voert Menso een onderzoek uit naar de groep voortijdig schoolverlaters die, ondanks de diverse mogelijkheden voor ondersteuning, een beroep doen op bijstand. Het vermoeden is dat hier sprake is van mentale kwetsbaarheid. De uitkomsten van dit onderzoek worden meegenomen in de aanpak van deze groep.

In de uitvoering van de Leerplichtwet zien we – kijkend naar de afgelopen jaren – een opvallende stijging in het aantal vrijstellingen op basis van artikel 5b (richtingsbezwaar). Op basis van de wettelijke kaders toetst de leerplichtambtenaar of er binnen een straal van zoveel kilometer geen school is die aansluit bij de levensovertuiging of godsdienst van het gezin. Ook mag er geen sprake zijn van een eerdere schoolinschrijving. Als hieraan wordt voldaan, moet de vrijstelling worden verleend. Kinderen die deze vrijstelling krijgen, hoeven niet naar school. In deze situaties heeft leerplicht geen wettelijk taak en verliezen we het zicht op het onderwijs aan en de ontwikkeling van deze kinderen. Ruim 40 gemeenten uit Groningen, Friesland en Drenthe (waaronder Emmen) en leerplichtambtenaren hebben onlangs hun zorgen over deze ontwikkeling gedeeld in een brief aan onderwijsminister Wiersma. In de brief wordt de minister opgeroepen om het wetsvoorstel “Wet Voorschriften vrijstelling leerplicht bij richtingsbezwaren” te laten behandelen, dat onderwijs voor thuisblijvende kinderen en het toezicht hierop regelt.

Voor een vergelijking met voorgaande schooljaren vermelden wij dat er in de factsheet van schooljaar 2020-2021 helaas een fout is geslopen. Het aantal vrijstellingen 5a dat daarin is opgenomen is niet correct (te laag). Dit aantal schommelt al jaren rond de 80. Voor een volledig overzicht verwijzen wij naar de in de bijlage opgenomen factsheet.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

M. Plantinga-Leenders H.F. van Oosterhout